

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha, proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 9. 2025, č. j. 10.01-000375/25-0004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2025, č. j. 17 A 134/2025-10,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 30. 9. 2025, č. j. 10.01-000375/25-0004 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž mu žalovaná neurčila advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Součástí žaloby byl i požadavek žalobce na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení zástupce.

[2] Městský soud v záhlaví označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) neosvobodil žalobce od soudních poplatků a zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce.

II.

[3] Proti napadenému usnesení se žalobce (dále též „stěžovatel“) brání kasační stížností. Výslovně se dovolává kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a navrhuje napadené usnesení zrušit. Shodně jako v žalobě stěžovatel i v řízení o kasační stížnosti opětovně požaduje také osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti konkrétně namítá, že řízení před městským soudem bylo zmatečné, neboť v něm bylo rozhodnuto v neprospěch stěžovatele v důsledku trestného činu soudce městského soudu, který napadené usnesení vydal. Podle stěžovatele jeho jednání naplnilo znaky zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a)

zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“) a § 329 odst. 2 písm. e) téhož zákona, neboť tento soudce porušil § 79 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., zákon o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) a § 80 odst. 1 a odst. 5 písm. a) téhož zákona. Uvedené spatřuje stěžovatel v tom, že si uvedený soudce vymyslel a uvedl nepodloženou, neexistující a nepravdivou skutečnost, že stěžovatel tvrdil či dokládal pravidelné splácení dluhů ze zápůjček a v době splatnosti zmíněných závazků věřitelům peníze vrátil, přestože věděl nebo vzhledem ke svému pracovnímu zařazení musel vědět, že v prohlášení o majetkových poměrech a v listinách k němu doložených žádné takové pravidelné splátky stěžovatel neuvedl. Tím fiktivně navýšil stěžovatelovy výdaje a v návaznosti na to dovodil, že stěžovatel nepřiznal veškeré své příjmy. Z toho následně usoudil na nevěrohodnost stěžovatelových tvrzení o jeho poměrech. Trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby stěžovatel dovozuje také z toho, že výše uvedený soudce poskytnutí soudní ochrany podmiňoval tím, že stěžovatel ozřejmí, proč nemá dostatečné prostředky a proč si nemohl obstarat prostředky na zaplacení soudního poplatku od příbuzných či jiných osob, aniž je tato podmínka zakotvena v zákoně. Uvedený soudce tedy brání stěžovateli v přístupu k soudu.

[5] Stěžovatel kromě toho dovozuje, že jmenovaný soudce spáchal také trestný čin útisku podle § 177 odst. 1 trestního zákoníku, jelikož zneužil tíživé situace stěžovatele, který nemá dostatek finančních prostředků na úhradu svého živobytí, a přesto po něm požadoval úhradu soudního poplatku za žalobu.

III.

[6] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

IV.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že nepřehlédl stěžovatelův návrh na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Nyní vedené řízení o kasační stížnosti však není spojeno s poplatkovou povinností, neboť je napadeno usnesení městského soudu mající procesní povahu, které slouží výhradně k zajištění podmínek samotného žalobního řízení. Rozhodování o žádosti o osvobození od soudního poplatku či o návrhu na ustanovení zástupce – stejně jako o jiných úkonech procesní povahy – představuje pouze součást probíhajícího řízení o žalobě. Stěžovatel v takovém případě není povinen uhradit soudní poplatek za kasační stížnost a současně není v takových případech vyžadováno ani jinak v řízení o kasační stížnosti povinné zastoupení advokátem. V podrobnostech lze v tomto směru odkázat na rozsudek ze dne 26. 2. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, v němž rozšířený senát Nejvyššího správního soudu shledal, že „řízení o kasační stížnosti zde s poplatkovou povinností spojeno není“, neboť jde jen o „konečné rozhodnutí o procesní otázce podstatné pro žalobní řízení, jež před krajským soudem stále běží.“ Nejvyšší správní soud proto o uvedených návrzích stěžovatele (na osvobození od soudních poplatků a na ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti) samostatně nerozhodoval, neboť je to nadbytečné.

pokračování

[9] Kasační stížnosti není důvodná.

[10] Stěžovatel namítá zmatečnost řízení před městským soudem [kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2025; shodně dále] spočívající v tom, že městský soud rozhodl v jeho neprospěch v důsledku trestného činu soudce. Nejvyšší správní soud však takové okolnosti neshledal.

[11] Jak již dovodil například v rozsudku ze dne 12. 2. 2026, č. j. 1 As 206/2025-18, kasační důvod spočívající ve zmatečnosti řízení by byl naplněn především tehdy, pokud by existovalo rozhodnutí trestního soudu, v němž by byl soudce v souvislosti s konkrétním rozhodnutím pravomocně shledán vinným. To však stěžovatel v kasační stížnosti vůbec netvrdí, uvádí pouze skutkové spekulace a domněnky, ze kterých vyvozuje subjektivní závěr, že se soudce, který napadené usnesení vydal, tvrzených trestných činů dopustil (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2021, č. j. 3 As 45/2021-15, odst. [13]). Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud na tomto místě dodává, že podstatou stěžovatelových námitek, z nichž dovozuje spáchání určitých trestných činů ze strany soudce městského soudu, je nesouhlas s právním závěry vyslovenými v napadeném usnesení. To však nezakládá zmatečnost řízení před městským soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

[12] Z obsahu kasační stížnosti dále vyplývá, že stěžovatel nesouhlasí se závěry městského soudu ohledně nemožnosti přiznat mu v řízení o žalobě osvobození od soudních poplatků a ustanovit mu zástupce. Uvedená argumentace spadá pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[13] Městský soud závěry o těchto právních otázkách odůvodnil tím, že stěžovatel dostatečně nedoložil své majetkové poměry, přičemž poukázal na to, že z jeho tvrzení vyplývají možnosti obstarat si finanční prostředky. Nejvyšší správní soud se závěry vyslovenými v napadeném usnesení zcela souhlasí a odkazuje stěžovatele na závěry vyslovené ke stejným otázkám v případech téhož stěžovatele např. v rozsudcích ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 As 52/2025-15, ze dne 9. 7. 2025, č. j. 7 As 106/2025-9, ze dne 31. 7. 2025, č. j. 7 As 107/2025-10, nebo ze dne 31. 7. 2025, č. j. 21 As 104/2025-15. Ostatně přílehlavé judikatury Nejvyššího správního soudu o otázkách řešených také v napadeném usnesení se dovolal i městský soud. Z uvedené judikatury vyplývá, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. lze účastníku řízení přiznat (částečné či úplné) osvobození od soudních poplatků, jestliže to vyžadují jeho poměry, které je povinen řádně tvrdit a doložit. Povinnost tvrzení a důkazní ohledně osobních, majetkových a výdělkových poměrů tedy tíží právě tohoto žadatele o osvobození od soudních poplatků (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 As 343/2004-50, nebo již zmiňované rozsudky č. j. 10 As 52/2025-15 a č. j. 21 As 104/2025-15, odst. [11]).

[14] Městský soud v napadeném usnesení podrobně popsal stěžovatelovy majetkové poměry, jak vyplynuly z jeho tvrzení a předložených podkladů, zohlednil jím dosahované příjmy a výdaje a na základě toho vyslovil závěr, že stěžovatel kromě jiného získává finanční prostředky formou nevratných „půjček“ od příbuzných, případně třetích osob, které se na doložených bankovních účtech vůbec nemusejí projevit. Právě na základě uvedeného také

dovodil pochybnosti o věrohodnosti, úplnosti a pravdivosti stěžovatelových tvrzení o jeho poměrech. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na závěry své judikatury vyslovené ve věcech totožného stěžovatele (viz výše), v nichž mimo jiné dovodil, že hradí-li stěžovatel dlouhodobě různé výdaje, aniž by disponoval tomu odpovídajícími prokazatelnými příjmy, lze pochybovat o úplnosti a pravdivosti jím poskytnutých údajů. To platí tím spíše, pokud stěžovatel v jiných řízeních soudní poplatky (byť ve snížené výši) hradí.

[15] Nad rámec potřebného Nejvyšší správní soud dodává, že nepřehlédl značný rozsah věcí (více než 60 řízení), v nichž stěžovatel u Nejvyššího správního soudu uplatňuje kasační stížnosti proti žalované (České advokátní komoře) a v nichž jde o určení advokáta pro poskytování právních služeb. Z toho lze usoudit, že stěžovatelovy spory s touto žalovanou se postupně „zacyklují“. Jde zde tedy o typický příklad „souzení pro souzení“. Stěžovatel má samozřejmě právo tento druh sporů vést a na jejich vedení vynakládat třeba i značnou část svých finančních prostředků, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit. Není však žádný rozumný důvod, aby náklady na tento druh sporů nesl stát prostřednictvím využití institutu osvobození od soudních poplatků, příp. též ustanovení zástupce. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím, byť i nemajetným osobám, vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků, a přitom je namístě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich práv a právem chráněných zájmů), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2015, č. j. 6 As 216/2015-10, či ze dne 20. 3. 2019, č. j. 9 As 50/2019-47). O takový případ zde však nejde.

[16] Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že zmatečnost řízení o žalobě nelze z ničeho dovodit a městský soud se nedopustil ani pochybení v posouzení stěžejní sporné otázky týkající se (ne)možnosti přiznat stěžovateli osvobození od soudních poplatků a ustanovit mu zástupce pro řízení o žalobě. Kasační důvody podle § 103 písm. a) a c) s. ř. s. proto nejsou naplněny.

V.

[17] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[18] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o nákladech řízení o kasační stížnosti, neboť o nich rozhodne městský soud v rámci rozhodnutí o věci samé. Řízení o kasační stížnosti proti usnesení řešícímu otázku neosvobození od soudních poplatků a zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce, je totiž „vnořeno“ do řízení o žalobě (srov. přiměřeně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2026

pokračování

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu